

YÖNETMELİK

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından:

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE GÜVENCESİ YÖNETMELİĞİ BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerini ve bu psamda tanımlanan görev, yetki ve sorumluluklara ilişkin esasları düzenler.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 7 ve 65 inci maddeleri ile 44 cü maddesinin (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Akreditasyon: Bir dış değerlendirici kurum tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence sürecini,

b) Dış Değerlendirme: Bir yükseköğretim kurumunun veya programının, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin kalitesinin, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yetkilendirilen dış değerlendiriciler veya Yükseköğretim Kurulunca tanınan, bağımsız Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine sahip dış değerlendirme kuruluşları tarafından yürütülen dış değerlendirme sürecini,

c) Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşları: Yurt içinde veya yurt dışında faaliyet gösteren ve Yükseköğretim Kurulunca tanınan Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine sahip kurumları,

ç) Dış Değerlendiriciler: Yükseköğretim kurumlarının kurumsal dış değerlendirme sürecinde görev yapmak üzere Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından görevlendirilen dış değerlendirme sürecini yürütmeye yetkin kişileri,

d) Genel Kurul: Yükseköğretim Genel Kurulunu,

e) İç Değerlendirme: Bir yükseköğretim kurumunun, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin kalitesinin kurumsal kalite geliştirme çalışmalarının, ilgili yükseköğretim kurumunun görevlendireceği değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilmesini,

f) Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi: Yükseköğretim Kalite Kurulunun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından ayrılan, bağımsız kurum veya kuruluşların yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerin kalite düzeyini ve kalite geliştirme çalışmalarını değerlendirmeye yetkili olduğunu gösteren belgeyi,

g) Kalite Güvencesi: Bir yükseköğretim kurumunun veya programının iç ve dış kalite standartları ile uyumlu kalite ve performans süreçlerini tam olarak yerine getirdiğine dair güvence sağlayabilmek için yapılan tüm planlı ve sistemli işlemleri,

ğ) Stratejik Planlama: Bir yükseköğretim kurumunun, kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel değerler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler belirlemek, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlama ve ilgili performans göstergelerini sürekli izleme sürecini,

h) Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ): Yükseköğretim için tanımlanan Ulusal Yeterlilikler Çerçevesini,

ı) Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal düzeyde veya bir eğitim sistemi düzeyinde, yükseköğretim yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi açıklayan, ulusal ve uluslararası paydaşlar tarafından tanınan yeterliliklerin belirli bir düzen içerisinde yapılandırıldığı bir çerçeve,

i) Yükseköğretim Kalite Kurulu: Bu Yönetmelik ile kurulmuş, yükseköğretim kurumlarında kalite değerlendirme ve güvencesi çalışmalarını ile akreditasyon çalışmalarının düzenlenmesi ve yürütülmesinden sorumlu Kurulu,

j) Yükseköğretim Kalite Komisyonu: Bu Yönetmelik ile kurulmuş, yükseköğretim kurumlarının bünyelerinde oluşturulmuş kalite değerlendirme ve güvencesi çalışmaları ile akreditasyon çalışmalarının düzenlenmesi ve yürütülmesinden sorumlu Komisyonu,

k) Yükseköğretim Değerlendirme ve Kalite Güvencesi Durum Raporu: Yükseköğretim Kalite Kurulunun ilgili yıl içinde dış değerlendirme yapılan yükseköğretim kurumlarının kurumsal değerlendirme raporlarını dikkate alarak, her yıl hazırladığı veya yayınladığı rapor,

l) Yükseköğretim Kurumu Performans Değerlendirme Raporu: Bir yükseköğretim kurumunun, kurumsal değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının sonuçlarını içeren ve ilgili yükseköğretim kurumu tarafından her yıl hazırlanan raporun ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yükseköğretim Kalite Kurulu

Kurulun oluşturulması ve organizasyon yapısı

MADDE 4 – (1) Yükseköğretim Kalite Kurulu;

- Yükseköğretim kurumlarını temsilen Genel Kurul tarafından seçilen beş,
- Üniversitelerarası Kurul tarafından seçilen dört,
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını temsilen bir,
- Kalkınma Bakanlığını temsilen bir,
- Maliye Bakanlığını temsilen bir,
- Milli Eğitim Bakanlığını temsilen bir,
- Sağlık Bakanlığını temsilen bir,
- Türkiye Bilimler Akademisini temsilen bir,
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu temsilen bir,
- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığını temsilen bir,
- Mesleki Yeterlilik Kurumunu temsilen bir,
- Türk Akreditasyon Kurumunu temsilen bir,
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini temsilen bir,
- Öğrenci Temsilcisi,

üye olmak üzere en fazla toplam yirmi bir üyeden oluşur.

(2) Yükseköğretim kurumlarını temsilen Genel Kurul ve Üniversitelerarası Kurul tarafından seçilen üyeler; her birisi farklı yükseköğretim kurumlarında görev yapmakta olan, yükseköğretimin yapısı, işleyişi ve yönetimi ile kalite değerlendirme ve geliştirme gulamaları konusunda deneyimli, yükseköğretim kurumlarında en az on yıl görev yapmış, sosyal, fen, mühendislik, sağlık ve güzel sanatlar olmak üzere farklı alanlardaki öğretim üyeleri arasından seçilir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Aliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türk Akreditasyon Kurumu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcileri için bu kurumların bağlı veya ilgili olduğu Bakanlıklardan talep edilir. Öğrenci temsilcisi, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenecek ilke ve esaslar dahilinde belirlenir.

(3) Yükseköğretim Kalite Kurulu, Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen üyeleri arasından salt çoğunlukla bir başkan seçer. Başkan, Üniversitelerarası Kurul tarafından seçilen üyelerden birisini Başkan Yardımcısı olarak seçer.

(4) Yükseköğretim Kalite Kurulu üyelerinden öğrenci konseyi temsilcisinin görev süresi bir yıl diğer üyelerin süresi dört yıldır. İki dönemden fazla üyelik yapılamaz.

(5) Geçerli mazereti olmaksızın bir yılda toplam dört toplantıya katılmayanlar ve altı aydan fazla süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevini yapamaz durumda olanlar dışında, görev süreleri dolmadan üyelik süresi sonlandırılmaz.

(6) Yükseköğretim Kalite Kurulu üyeleri arasında herhangi bir nedenle eksilme olması durumunda, eksilen üyelik için en geç bir ay içinde ilgili kurum/kuruluş tarafından aynı usulle seçim/görevlendirme yapılır. Seçilen/görevlendirilen üyenin görev süresi dört yıldır.

(7) Yükseköğretim Kalite Kurulu, Başkanın belirleyeceği tarihlerde ayda en az bir kez olmak üzere, Başkanın çağrısı veya Yükseköğretim Kalite Kurulu üyelerinin üçte birinin yazılı isteği üzerine ise her zaman toplanır. Başkanın bulunmadığı hallerde toplantılara başkan yardımcısı başkanlık eder.

(8) Yükseköğretim Kalite Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşit olması halinde Başkanın oyu yönünde karar verilmiş sayılır.

(9) Yükseköğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul tarafından seçilen üyeler, temsil ettikleri veya görevli veya ilişkili oldukları kurumlar ile ilgili konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Yükseköğretim Kalite Kurulunun görevleri

MADDE 5 – (1) Yükseköğretim Kalite Kurulunun görevleri şunlardır:

- Yükseköğretimde kalite güvencesi ve akreditasyon ulusal politika ve stratejisini tanımlamak ve Genel Kurulun onayına sunmak,
- Yükseköğretim kurumlarında iç kalite güvence sistemlerinin kurulmasını desteklemek ve bu konuda yükseköğretim kurumlarına rehberlik etmek,
- Kalite kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için eğitim, toplantı, çalıştay ve benzeri faaliyetlerde bulunmak,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde yükseköğretim kalite güvence sistemleri ile ilgili çalışmalarını izlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde ortak çalışmalar gerçekleştirmek,
- Dış değerlendirmede ve akreditasyonda uygulanacak ilkeleri, kalite göstergelerini ve kuralları belirleyerek Genel Kurulun onayına sunmak,
- Genel Kurul tarafından onaylanan dış kalite değerlendirmeleri ve akreditasyonda uygulanacak prosedürlerle ilgili yükseköğretim kurumlarını bilgilendirmek ve yayımlar yapmak,
- Yükseköğretim kurumlarının hazırlamış oldukları öz değerlendirme ve dış değerlendirilme süreci sonrası, dış değerlendirme raporlarını değerlendirerek kalite iyileştirmelerine yönelik tavsiyeleri içerecek şekilde nihai raporu düzenleyip Genel Kurula sunmak,

g) En çok beş yılda bir yapılması gereken dış değerlendirmeyi süresi geçmesine rağmen yaptırmayan yükseköğretim kurumları içinde, masrafları ilgili yükseköğretim kurumundan tahsil edilmek üzere dış değerlendirme yaptırılmasını Genel Kuruldan talep etmek,

ğ) Yükseköğretim kurumlarına yönelik olarak yıl boyunca gerçekleştirilen dış kalite değerlendirmeleri, karşılaşılan problemler kalite iyileştirme süreci ile ilgili önerileri her yılın sonunda Genel Kurula sunmak,

h) Dış kalite değerlendirmesi ve akreditasyon alanlarında faaliyet göstermek amacıyla, belirlenmiş ilke ve kurallar çerçevesinde tescil almak üzere Yükseköğretim Kuruluna müracaat eden özel hukuk tüzel kişilerinin tescil müracaatlarını değerlendirerek Genel Kurula görüş vermek, bu kuruluşların faaliyetlerini izlemek ve gerekli gördüğünde bilgi almak, gerektiğinde armak veya tescillerinin iptali için Genel Kurula öneride bulunmak,

ı) Yükseköğretimde kalite güvencesi konusunda uluslararası kuruluşlar nezdinde Kurulu temsil etmek,

i) (d), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri uyarınca Genel Kurula sunduğu rapor ve görüşleri, eş zamanlı olarak Kurulun internet sayfasında kamuoyu ile paylaşmak,

j) Yükseköğretim Kurulu tarafından bu Yönetmelik amaç ve kapsamında verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Yükseköğretim Kalite Kurulu gerek gördüğü takdirde çalışma usul ve esaslarını belirleyeceği komisyonlar kurabilir, çalışma kurulları oluşturabilir.

Yükseköğretim Kalite Kurulunun ofis ve personel ihtiyaçları ile idarî ve carî giderleri

MADDE 6 – (1) Yükseköğretim Kalite Kurulunun hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ofis, uzman ve idarî personel Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, idarî ve carî giderleri ise Yükseköğretim Kurulu bütçesinden karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yükseköğretim Kurumu Kalite Komisyonunun Oluşturulması, Görev ve Sorumlulukları

Yükseköğretim Kurumu Kalite Komisyonu

MADDE 7 – (1) Yükseköğretim kurumları, iç ve dış değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmaları için bir Kalite Komisyonu oluşturur.

(2) Komisyonun başkanlığını, ilgili yükseköğretim kurumunun rektörü, rektörün bulunmadığı zamanlarda ise rektör yardımcısı yapar.

(3) Komisyon üyeleri, aynı fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve birden fazla olmamak ve farklı bilim dallarından olmak üzere üniversite senatolarınca belirlenen üyelerden oluşur. Komisyon üyeleri arasında yükseköğretim kurumu genel sekreteri, öğrenci temsilcisi ile kamu yükseköğretim kurumlarında strateji geliştirme daire başkanı ve vakıf yükseköğretim kurumlarında ilgili süreçlerden sorumlu birim yöneticisi de bulunur. Üye sayısı, senato tarafından belirlenen üyelerin iki yıldan az olmamak şartıyla üyelik süreleri ile komisyonun çalışma usul ve esasları üniversite senatolarınca, senatosu bulunmayan yükseköğretim kurumlarında yönetim kurullarınca belirlenir ve yükseköğretim kurumunun internet sayfasında kamuoyu ile paylaşılır. Öğrenci temsilcisi, üniversite senatoları tarafından belirlenecek ilke ve esaslar dahilinde belirlenir ve görev süresi bir yıldır.

(4) Komisyon ofis ve personel destek hizmetleri, ilgili yükseköğretim kurumunun strateji geliştirme daire başkanlığı veya ilgili birimi tarafından yürütülür.

Yükseköğretim Kurumu Kalite Komisyonunun görevleri

MADDE 8 – (1) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) Kurumun stratejik planı ve hedefleri doğrultusunda, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idarî hizmetlerinin değerlendirilmesi ve kalitesinin geliştirilmesi ile ilgili kurumun iç ve dış kalite güvence sistemini kurmak, kurumsal göstergeleri tespit etmek ve bu kapsamda yapılacak çalışmaları Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda yürütmek ve bu çalışmaları Senato onayına sunmak,

b) İç değerlendirme çalışmalarını yürütmek ve kurumsal değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının sonuçlarını içeren yıllık kurumsal değerlendirme raporunu hazırlamak ve senatoya, senato bulunmayan kurumlarda yönetim kuruluna sunmak, aylanan yıllık kurumsal değerlendirme raporunu kurumun internet ortamında ana sayfasında ulaşılabilecek şekilde kamuoyu ile paylaşmak,

c) Dış değerlendirme sürecinde gerekli hazırlıkları yapmak, Yükseköğretim Kalite Kurulu ile dış değerlendirici kurumlara her türlü desteği vermek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yükseköğretim Kurumlarında İç ve Dış Kalite Güvence Sistemi

Yükseköğretim kurumlarında kalite güvence sistemlerinin kurulması

MADDE 9 – (1) Yükseköğretim kurumları, kendi kurumlarında uygulanacak iç ve dış kalite güvence sisteminin kurulması ve etilmesi ile iç ve dış değerlendirme sürecinin bu konuda hazırlanacak uygulama esasları kapsamında yürütülmesini sağlamaktır.

İç değerlendirme raporları ve takvimi

MADDE 10 – (1) Yükseköğretim kurumları, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini ve bunları destekleyen idarî hizmetlerin tümünü içine alacak şekilde stratejik plan ve yıllık olarak, performans programı ve faaliyet raporu ile bütünlük içinde iç değerlendirme raporu hazırlar.

(2) Yükseköğretim kurumları, iç değerlendirme çalışmalarını her yıl Ocak-Mart aylarında tamamlar. Hazırladıkları İç değerlendirme Raporunu Nisan ayı sonuna kadar bilgi amaçlı olarak Yükseköğretim Kalite Kuruluna gönderir.

İç değerlendirme raporlarının kapsamı

MADDE 11 – (1) Bir yükseköğretim kurumunda yapılacak iç değerlendirmeler;

- a) Yükseköğretimin ulusal strateji ve hedefleri ışığında belirlenmiş misyonu, vizyonu ve stratejik hedefleri ile kalite güvencesine yönelik olarak belirlenen politika ve süreçlerini,
- b) Akademik birimlerin ölçülebilir nitelikteki hedeflerini, bu hedeflerle ilgili performans göstergelerini ve bunların periyodik olarak gözden geçirilmesini,
- c) Programların TYYÇ ile ilişkili ve öğrenme çıktılarına dayalı olarak yapılandırılması ve akreditasyon sürecinin gereklerinin yerine getirilmesi konusundaki çalışmalarını,
- ç) Bir önceki iç ve dış değerlendirmede ortaya çıkan ve iyileştirilmeye ihtiyaç duyulan alanlarla ilgili çalışmalarını içerir.

Dış değerlendirme süreci ve takvimi

MADDE 12 – (1) Yükseköğretim kurumları, en az beş yılda bir, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından yürütülecek periyodik bir kurumsal dış değerlendirme süreci kapsamında değerlendirilmekle yükümlüdürler. Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirme takvimi Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından hazırlanır ve ilân edilir.

(2) Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirilmesi, Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından tanınan veya görevlendirilen dış değerlendiriciler veya Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi yetkisi almış bağımsız kurumlarca gerçekleştirilir.

(3) Birim/Program düzeyinde akreditasyona yönelik dış değerlendirme hizmeti Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine sahip ulusal veya uluslararası bağımsız bir kurumca gerçekleştirilir ve birim/program ile sınırlı olur.

Dış değerlendirme raporlarının kapsamı

MADDE 13 – (1) Bir yükseköğretim kurumunun kurumsal dış değerlendirilmesi, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen kapsam ve konuları içerecek şekilde gerçekleştirilir.

(2) Dış değerlendirmenin birim/program düzeyinde yapılması durumunda değerlendirme konuları, değerlendirilecek olan birim/programın faaliyet/hizmet alanı konuları ile sınırlıdır.

İç ve dış değerlendirme sonuçlarının kamuoyuna açıklanması

MADDE 14 – (1) Yükseköğretim kurumlarında yapılan iç ve dış değerlendirmelerin sonuçları kamuoyuna açıktır. Yükseköğretim kurumlarının yıllık iç ve dış değerlendirme raporları ilgili kurumların internet sayfalarında yayınlanır.

Kalite geliştirme ve kalite güvencesi çalışmaları kapsamındaki harcamalar

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında, yükseköğretim kurumları tarafından gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin her türlü harcama, yükseköğretim kurumlarının bütçelerine ilgili konuda tahsis edilecek ödenekle karşılanır. Vakıf yükseköğretim kurumları da bu Yönetmelik kapsamında yapılacak çalışmalar için bütçesinde yeterli ödenek ayırır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Dış Değerlendirme Kuruluşları ve Tanınma Süreci

Dış değerlendirme kuruluşları

MADDE 16 – (1) Yükseköğretim Kalite Kurulunun dışında, kurum, birim veya program bazında, Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine sahip bağımsız kalite güvencesi kurum ve kuruluşları da değerlendirme faaliyetleri gösterebilir.

(2) Yükseköğretim Kalite Kurulu dışındaki bağımsız kalite güvencesi kurum ve kuruluşlarının raporlarının değerlendirilmesi, Kalite Değerlendirme Tescil Belgesine başvuru, periyodik değerlendirilme süreçleri ve faaliyetlerine dair usul ve esaslar Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 17 – (1) 20/9/2005 tarihli ve 25942 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yükseköğretim Kalite Kurulu, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde bu yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen, yükseköğretim kurumlarında akademik değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarına yönelik olarak stratejileri, süreçleri, usul ve esasları belirler, bunların onaylanması ve yükseköğretim kurumlarına bildirilmesi için Yükseköğretim Kuruluna sunar.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.